

Према турским медијима, премијер Турске Реџеп Тајип Ердоган има намеру да ових дана, на позив Владимира Путина, посети Русију. Раније је било објављено да је за време преговора министара културе и туризма Турске и Русије у Москви Ертугрула Гјунаја и Виталија Мутка Владимир Путин телефонирао турском министру и замолио га да пренесе поздраве његовом пријатељу, турском премијеру Реџепу Тајипу Ердогану, уз позив да посети Русију кад год му то буде одговарало. Многи турски медији овако су навели речи руског премијера: „Русија сматра Турску најбољим пријатељем, и намеравамо да те односе развијамо у свим областима.“ Овоме треба додати и да је у току преговора на самиту о нуклеарној безбедности у Сеулу руски председник Дмитриј Медведев позвао Ердогана да посети Москву како би учествовао на инаугурацији Владимира Путина за председника Руске Федерације.

Очекује се да ће Ердоган у Москви размотрити стање у Сирији и целом региону, као и перспективе руско-турских односа. На тај начин остварују се прогнозе многих руских и турских експерата да ће, после Путиновог избора, почети да се остварује политички ефекат савеза Путин – Ердоган.

Како је у вези с тим забележио турски лист *Star*: „Лидери тих двеју земаља не носе на себи остатке `Хладног рата`, и способни су да престигну остале играче на дуге стазе.“

Истовремено, Русија и Турска, чији су представници изјавили да је неопходно развијати узајамно стратешко партнерство, и које активно проширују узајамне трговинско-економске односе, створивши око тога и атмосферу политичког поверења, спотакле су се о „сиријски праг“. Познато је да су Русија и Кина у Савету безбедности УН блокирале резолуцију о Сирији, што је изазвало одређено незадовољство – како на Западу тако и у Турској. Сматрајући, наиме, да би то само још више заоштрило ситуацију у Сирији, ни Москва ни Пекинг не мисле да је превасходни задатак да се с власти у Дамаску скине председник Башар Асад. Истовремено, Русија и Кина активно подржавају

мисију специјалног изасланика УН Кофија Анана у Сирији и позивају светску заједницу, укључујући и Турску, да на делу – а не само на речима, подрже његов план. О томе су недавно путем телефона разговарали челници министарства спољних послова Русије и Турске Сергеј Лавров и Ахмет Давутоглу. Узгред, Давутоглу је после тог разговора демантовао извештаје о неком „сиријском сценарију“, који су, наводно, већ разрадили турски генералштаб и министарство спољних послова, и потврдио да Турска стреми да помогне успешан завршетак Ананове мисије.

Узгред, о том питању недавно се расправљало и током недавне Ердоганове посете Кини. Истина, две стране нису јавности изнеле детаље постигнутих договора о томе. Међутим, сама чињеница да је у Пекингу потписан важан споразум о сарадњи Турске и Кине у области нуклеарне енергије од стратешког је значаја. Таква ствар могућа је само под условом да су обе стране оријентисане ка дугорочној сарадњи, а не само ка жељи да за сопствене интересе искористе међународну конјунтуру. На тај начин, објективно посматрано, формира се савез Анкара – Пекинг – Москва. С друге стране, изгледа да су покушаји Анкаре да преко Техерана одигра неку улогу у сиријској кризи испали неуспешни. Хоџет ул-ислам Али Саиди, представник врховног поглавара Исламске револуције Ирана ајатолаха Саједа али Хаменеија, у Корпусу чувара исламске револуције је, говорећи о улози коју Турска жели да игра у сиријском питању, казао: „Ердоган или сања снове Отоманске империје, или тежи да искористи чињеницу опадања значаја Египта и Саудијске Арабије у региону, уз тежњу да постане лидер исламског света.“ Уз то, Али Саиди сумњичи Ердогана да иза његових леђа провирују „интереси САД“. Ипак, Турској постаје све очигледније да је јачање њеног положаја на позицијама регионалне силе практично немогуће искључиво са ослоном на савез са Западом. Стога долази и до формирања новог, источног правца у турској спољној политици.

Русија је заинтересована за јаку и стабилну Турску, јер државе тог региона, како је нагласио и Владимир Путин у свом извештају Државној думи Русије, исказују тежње за очувањем и јачањем регионалног безбедносног система као питања од општег фундаменталног значаја. Због тога је могуће и сагласити се са оним експертима који сматрају да на прва места руско-турских односа не избија проблем повећања узајамних трговинско-економских веза, него геополитички спектруми њихове сарадње. Уз то – и онај потенцијал раније доктрине турског министра спољних послова Ахмеда Давутоглуа – „без иједног проблема са суседима“ – практично је већ исцрпљен. Штавише, на оном „сиријском прагу“ [камену спотицања] открила се и ограниченост могућности Турске за подстицање процеса трансформације арапских режима у правцу демократизације.

Баш због тога чудновато звуче закључци неких руских експерата да Турска „тежи да постане светска сила чији се утицај простире пре свега на Блиски исток, Централну

Савез Путин-Ердоган може постати политичка реалност

Пише: Станислав Тарасов
недеља, 15 април 2012 04:11

Азију и Кавказ“. Њен главни задатак се ипак види у другачијем сценарију: не само да угаси ратни пожар на својим границама, него и да покуша да неутралише деловање фактора ирачких Курда, који сваког часа могу да прогласе своју државну независност. У вези с тим, пред Турском стоји стратешка неопходност да за себе осигура подршку Москве и Пекинга, како би помоћу тог савеза покушала да блокира процесе распарчавања геополитичког простора широм Блиског истока, који су, по западном сценарију, већ започели.

Уз то, пре посете Москви, Ердоган ће посетити и престоницу Саудијске Арабије Ер-Ријад, где ће се срести с краљем Абдулахом бен Абдел Азизом, с којим и Русија води живахне политичне консултације о Сирији. На тај начин – у случају постизања узајамно прихватљивог договора за излаз из сиријске кризе на релацији Анкара – Москва, Турској би могла припасти историјска улога за вршење посредничке мисије са Дамаском. Ето, због тога Ердоганова посета Москви и резултати његових преговора с Владимиром Путином могу постати сензационални.

Са руског посрбио: **Василије Клефтакис**

(regnum.ru, 12. април 2012)